

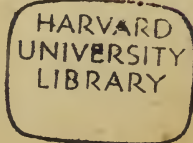
דוד איינהארן.

שְׂמִיָּלֶע גַּעז־אנגען

(געדיכטע).

ווילנא — תרס"ט.

552

Т и х і е Н а п ъ в ы

Д. Дайгорна.

Вильна—1909.

Типографія Ціонсона. Вильна, Портовая 7.

דער בלאסער בת מלכה, נאך וועלכער איך בענק
אין וועל זי נישט קיינמאל געפינען.
פאר דער, וואָס איך פלעג אין די זילבערנע נעכט
די הארציגסטע מעשה'לעך שפינען.

נאך דער, וואָס איך גאר אין די ליכטיגע טעג
און זוך אין די ראָזע פארנאכטען.
דער יונגער פרינצעסען, וואָס וואָהנט ערגעץ וואו
ערגעץ וואו אין אַ שלאָס אַ פערמאכטען.

אין א לבנה-נאכט.

עמיין האָט זיך פערפענקט...

צו דעם בלוי-ווייסען רוים,

צו דעם נעץ פון די צערטליכע ליכטיגע שטראַהלען

האָט פלוצלינג אַ שטילע מעלאדיע דערגרייכט, --

ווי א טרוים...

און דערנאָך אין דער ווייטקייט פערפאלען...

עמיין האָט זיך פערפענקט...

דאָרטען ווייט, דאָרטען ווייט, וואו עס דרעמעלט דער וואַלד

אין אַ נעבעל פון מאַטאווען זילפער, --

שטיל, אין אַ שאַטען פערהילט

פון אַנאוראלטען בוים,

אויפ'ן פייכט-ווייכען גראַז, מיט אַ האַרצע אין האַנד

מוז זיצען אַנ'עלענדער זינגער

און אַ ניגון פערטראכט וועפען שטיל, וועפען שטיל,

אויף די סטרונגעס מיט צערטליכע פינגער.

עמיין האָט זיך פערפענקט...

רוהיג, רוהיג שאַקעלט איהר געלאַקטעם גרינעם קעפּל
 מיין ווייסנקע בעריאָזקעלע און דאווענט אהן א שיעור.
 יעדעס, יעדעס בלעטעלע איהרס שעפטשעט שטיל
 א תפילה...
 זיי שוין, קליין בעריאָזקעלע, מתפלל אויך פאַר מיר!...

איך בין דאָ אַנ'עלענדער געקומען פון דער ווייטען.
 פרעמד איז מיר דער גאָט פון דאנ', און פרעמד איז מיר
 זיין שפּראַך.
 נישט ער וועט מיין טרויער זעהן און נישט פערשטעהן
 מיין תפילה,
 כאטש איך וועל מתפלל זיין, מתפלל זיין אסך.

פון דעם ווייטען מערב האָט זיך טרויעריג פער'גנב'עט
 אין די דינע צווייגעלעך אַראָזער צארטער שטראַהל
 און אַ לייכטען קוש געטאן די בלעטעלעך, די קליינע,
 וועלכע האָבען דרעמלענדיג געהאַרבט די נאַכ'יגאל.

פון די ברייטע פעלדער איז אַ ווינטעלע געקומען
 און דערצעהלט די בלעטעלעך לעגענדען אָהן א שיעור...
 עפּיס האָט אין האַרצען טיעף ביי מיר גענומען בענקען.
 זיי שוין, קליין בעריאָזקעלע, מתפלל אויך פאַר מיר!...

ל י ט א.

עס האָט מיך געפאַנגען דער אומעט, וואָס שוועבט אויף
די דונקעלע פעלדער
און רוהט אויף די איינזאַמע בוימלעך, וואָס שטעהען
צעוואָרפען אויף זיי;
דער בלאָהער פערטרוערטער הימעל, וואָס קוקט אַ פער-
וויינטער ארונטער
דורך ווייסליכע זיידענע נעבלען, ערפילט מיט אַ צערטליכען
וועה;

די ראָזע און שטילע פאַרנאַכטען, וואָס שטאַרבען ווי
עלענדע קינדער;
די נעכט, וועלכע פאָדען זיך שטיל אין אַ בלאַסען, אַ קרענק-
ליכען שיין;
די מאָרגענס, וואָס וועקען זיך אויף, ווי אַ שמייכעל אויף
גוסס'ע ליפּען;
די טעג, וואָס ערשיינען פּערהילט, ווי זיי וואָלטען זיך
שעמען צו זיין;

די שמאָלינקע טייבלעך, וואָס בלאָנדזשען פון אונטער פּרוג'ע
ווערפעס;
די לאַנקעס, אויף וועלכע עס שפּראַצען זיך אַרימע בלו-
מעלעך שטיל;

די קליינע פערלאזענע וועלדלעך אויף ברייטע אונגענדליכע
שטרעקעס.

ווי איינציגע ליכטיגע טרוימען אין תחום פון א שווארצען
געפיהל.

עס האט מיך פער'כשופ'ט דאס לאנד, וואו די זון קוקט
ארויס דורך א געפעל;

דאס לאנד, וואו עס קומען קיין שטורעם, נור ווינטעלעך
קיקלען זיך מיעד;

דאס לאנד, וועלכעס בענקט אין א טרויער און האפט אין
איהר שטענדיגען צווייפעל;

דאס לאנד, וואו עס האט זיך געוועפט מיין פערפענקטעס
פערחלז'טעס ליעד.

פאר נאכט.

פון די ברייטע גאלדנע פעלדער ווערט א ווינטעלע א זאנפטער,
און דער קלאַרער טייכעל מורמעלט, ווי פון שלאָף א קינד.
טיעף פערזונקען אין געדאנקען, שטעהען דרעמלענדיג די בוימער
און די דונקלע לאַנקע הילט א ראָוער נעבעל איין.

ווייט אין מזרח, וואו עס קען שוין נישט דער לעצטער
שטראַהל דערגרייכען,
צנדען, צינדען קליינע בלאַסע שטערענדלעך זיך אָן.
וועמעס וועג בעלייכטען וועלען זיי, די ליכטיגע, די ווייטע?...
וועמען וועלען זיי פערפיהרען דאָרט מיט זייער ליכט?...

בלאָסער, בלאַסער ווערט דער רויטער פלעק אין בענקענדיגען
מערב,

און א שאַטען א געהיימער הילט די פעלדער איין.
ווייט אין מזרח הויפט אָן בלייבען, עמיץ הויפט דאָרט אָן
צו האַפען...
וואַרט, עס וועט זיך פאלד צעגיסען דאָר לבנה'ס שיין...

אין א לבנה-נאכט.

פֿאַר אַ לט האָט דעם וועלדל אַ זילבערנער נעבעל,
 בעהאַלטענדיג דאָרטען אַ שטיק פֿון דער נאָכט,
 און אַיבער די פֿעלדער, די בלייבליכע שטרעקעס,
 געשוועבט האָבן מןָהר נישט ווי שאַטענס פֿערטראַכט.

אין לופט האָט געציטערט אַ צערטליכע ווייסקייט
 פֿון בענקונג און טרויער און שטילען פֿערדרוס,
 אַזוי ווי די בלאַסקייט אויף מיידעלשע באַקען,
 וואָס זוכען אַ ווייכען, אַ וועקענדען קוס.

פֿערוויגענדיג שטיל זיינע זילבערנע וועלדן,
 האָט ערגיין אַ טייכיל געשוואַמען פֿערבענקט
 און, שווימנדיג, נעצען נעפֿלאַכטען פֿון שטראַהלען,
 וואָס האָט איהם די קאלטע לבנה געשענקט.

פֿון ווייטען געצאנקט האָבען פייערלעך קליינע.
 דאָס האט ערגיין שטיל וואו אַ דערפֿיל גערוהט.
 אין לופטען געוועהט האָבען וואַרימע ווינטלעך
 און ליעפֿליך געסודעט: ווי אַלץ איז דאָ גוט...

דאָס איז שוין לאַנג, מיין קינד, געווען, שוין לאַנג...
ווען ס'האָט אין בלויער לופט דער ערשטער קלאנג
פון שטילען טרויער איינזאם זיך צעשפרייט,
און ערגיין אויף אַ פרישען קבר דאָן
האָט קליינע ווייסע בלימעלעך פון פעלד
אַ קליינע צארטע פרויען-האַנד פערזייהט.

שוין לאַנג, מיין קינד, געוועזען איז דאָס, לאַנג...
ווען ס'איז דאָס ערשטע האַרץ געוואָרען באַנג,
און אין אַ ווייסער זומער-נאַכט אליין
האט שטיל צווישען שלאַנקע פיכטען ווער
פערלוירען אין דעם טוי פון גראַץ אַ טרער
און אין די שאַטענס אַ פערשטיקט געוויין.

געוועזען איז דאָס לאַנג, מיין קינד, שוין לאַנג...
אַראָב צו אונז איז אַ פערבענקטער גייסט,
וואָס שוועבט אַרום און סוד'עט תמיד אין
אונז שטיל אַ סוד פון אַ פערגאַנגען גליק.
וואָס ציהט אונז, ווי דער בלויער, ווייטער שיין
פון שטערען, און לאָזט קיינמאָל נישט צו רוה
און וועקט דאָס האַרץ, און דריקט פון אויג אַ טרער
און רופט, רופט, נישט וויסענדיג אַוואָו.

אין דער פרעמד.

אלץ איז מיר פרעמד, אלץ איז מיר ווייט,
נישטא קיין אָרט, וואו בלייבען דא.
עס שיינט די זון, דער הימעל בלאה,
נור מיר געהט יעדער שטראהל פאַרביי...
אלץ איז מיר פרעמד, אלץ איז מיר ווייט.

די זון פעררגעהט.
און פלאַקערט שטיל אין מערב-זייט.
איך שמעה און זעה, ווי פון זי גליהט
און געהט אַוועק...
און פול מיט בענקשאַפט און מיט שרעק,
צעשפרייט איך מיינע הענד צו איהר
און בעט זיך שטיל: אָך, געהם מיך מיט!
דאָ איז מיר פרעמד און אלעס ווייט.

פערגאַנגען איז די זון...
און טיעף אין הימעל געהט אַ פאַרבען-שפּיעל.
עס בלאָזט דער ווינד און פליהט אַוועק,
און כ'פעט איהם שטיל:
אַ געהם מיך מיט, אַ געהם מיך מיט!

געקומען איז די נאכט,
עס ריהרט זיך נישט
קיין איינציגס בלעטעל פון קיין בויס.
דאס טייכל מורמעלט גור געהיים
און שווימט אוועק...
און כ'פעט איהם שטיל: א נעהם מיך מיט!
דא איז מיר פרעמד און אלעס ווייט.

עס וועט אונז פערוויגען דער רוז פון די שלאנקע,
פערדרעמעלטע סאסנעס.

א וויסע בעריאזקע דערזעהלען וועט אונז די לעגענדע פון
וואלד.

און שטיל אויפ'ן גראז, דעם בעטויטען מוט קלאַרע
קריסטאלענע פערל,

צווישען די שטאמען וועט שוועבען איהר שלאנקע פערהילטע
געשטאלט.

און ווייט, דאָרטען ווייט פון דער טיעפֿקייט, וואו
ס'שטעהען געפלאַכטען די בוימער,

וועט ציטעריג קומען צו שווימען אנ'עכא א שטילער אליין,
אזוי ווי א ליעד פון א מיידעל א בלאסע, וואָס בענקט
נאָך איהר ליעבען,

אזוי ווי א קינדישער ווייטער פערבלאָדזשעטער איינזאָס געוויין.

און ביידע צוזאמען דאָרט וועלען מיר זיצען אין
שאַטענס און טרוימען

פון איינזאָמע הייזלעך, וואָס שטעהען פערפאַרגען אין טיעפֿ-
קייט פון וואלד,

פון פייערלעך קליינע, וואָס שוועבען ביי נאכט אויפ'ן
 מאָד, אויפ'ן גראָהען;
 פון שטערען, וואָס ווערען פערפלאַנדזשעט אַהין פון
 דעם חימועל דעם פלאָהען.
 די ווייסע פּעריאַזקע דערצעהלען וועט אונז זייער
 שטילע לענגענדע,
 און שטיל אויפ'ן גראָז, דעם בעטויטען, וואָס שוועבען איהר
 שלאַנקע געשטאלט...

ביי נאכט.

עס רוקט זיך אלץ געהנטער און געהנטער די נאכט,
 ווי א שווארצער, א רויזגער אדלער.
 א ליעבסטע, מיך שרעקט זי, עס שרעקט מיך איהר בליק,
 זי קוקט, ווי א בלינדער מיט אפגעגאנגענע אויגען,
 און ס'דוכט זיך, די אויגען, זיי זעהען ווי מיר.
 און אפשר נאך טיעפער און בעסער...
 עס שרעקט מיך דאס וועלדל, וואס שיינט, ווי א פלעק
 אויפ'ן דונקעלען פלויזליכען הימעל...
 וואס טוט זיך יעצט דארטען?
 און וואס פאר א סוד
 וועבט זיך צווישען די בוימער,
 וואס שטעהען, אין דעקעס אין שווארצע געהילט,
 און שווייגען און קוקען פערשטיינערט אראפ
 צו די שווארצע פערגליווערטע קוסטעט?...
 עס ווייזט זיך א שטערן, א צווייטער נאך איהם...
 און ווינקען...
 צו וועמען, מיין ליעבסטע?
 עס שרעקט מיך, אה, טאמער פאלט איינער פון זיי
 צו דער ערד און ווערט פלוצלינג פערלאשען,—
 דאן אויבען אין הימעל וועט פעהלען א שטערען,
 און אינטען וועט ווערען נאך מעהרער מיט איינעם
 א קאלטען, פערלאשענעם קערפער...
 עס שרעקט, מיין ליעבסטע, די פינסטערע נאכט,
 די געטין פון רויזגע שאטענס...

מיין שוועסטער.

(פֿון א פאָעמא).

I.

עס האָט זיך מיין שוועסטער פערבֿענקט נאָך די הימלען.
 און ווער
 האָט איהר דאָרט פֿערבֿ'שופֿט? — דאָס ווייס נור
 איהר קינדיש; טרער,
 וואָס ציטערט ביי איהר אויפֿן ברעם, ווי אַ קליינער
 ברילֿאַנט,
 און קייקעלט זיך נאָכ־עם אַראָב אויף איהר
 צערטליכע האַנד;
 דאָס ווייס נור אַ פֿורפֿורנער שטראַהל פֿון
 אַ שטילען פֿארנאָכט,
 וואָס האָט פֿון דער גוסס־ער וין אַ פֿערגעגענדען קוש
 איהר געבראַכט;
 דאָס ווייס נור דער פינקלענדער סוד, וועלכער פֿאַלט
 אין די אָבענדס אַראָפֿ;
 דאָס ווייס נור דער גאַלדענער שטראַהל,
 וועלכער שפּיעלט זיך ביי טאָג אויף איהר קאָפּ.

II.

יעדען פריהמארגען, ווען ראז נעהמען ווערען
 די שויפלעך ביי מיר אין מיין קלוינינקען פענסטער,
 און ס'הויפט אן צו שיינען אין צימער א נייער
 געבוירענער טאג, פון דער זון א געבענטשער,
 דאן שטעהט אויף מיין שוועסטער און הויבט מיך אן וועקען:
 „קום עפען די טירען און לאז מיך צום הימעל!
 איך וועל דארט צווישען די ראזיגע געבלען
 צעשפרייטען דעם שאטען פון נאכטיגען דרימל.
 איך וועל דארט פארטרייבען די פינסטערע טרוימען,
 וואס רינגלען מיך אום ווי א סמאיען פון קראהען.
 איך וועל זיי פארטרייבען, איך וועל זיי דערטרינקען
 אין ליכטיגען אפגרונד פון הימעל פון בלאהען.“
 און שטיל אזוי בעט זי זיך, בעט זיך מיט טרערען,
 ביז ס'טוט אן די זון איהרע גאלדענע קליידער,
 און ס'ווערט מיט א פאליע פון גאלדענע שטראהלען
 פארטרונקען מיין ענגער, מיין איינזאמער חדר.
 דאן שפרייט זי שטיל אויס איהרע שניי ווייסע אריימע
 און הויבט זיך אן טרינקען אין שטראם פון די שטראהלען
 ביז וואן עס בעהאלט זיך די זון אין די בויער,
 און ס'נעמען איהר דונקלע שטענעם בעפאלען.

שלאף איינעם, מיין ליעבסטע, און ווארט...
 באלד וועלען זיי קומען, די ליכטיגע אבענדס,
 פֿערהילטע אין זיידענע טולען,
 צו שוועבן א ריבֿער די פֿעלדער,
 אזוי ווי פֿערפֿטעטע יונגע פֿרינצעסֿנס,
 וואָס האבֿען פֿערלאזט אין ביינאכטיגע קליידער
 די אלטע צעוואָרענע שלעסער. —
 אַ וואַרימעס ווינטעלע וועט זיי בעלויטען,
 אַ חלום אַ רוהיגער וועט זיך צעשפּרייטען
 אין איינוויגען אלץ אויף דער וועלט.
 נייג אָן שטיל די קאָפּ אויף מיין אַקסעל און דרעמול,
 און זאָל זיך דאָס וואַרימע ווינטעלע קושען,
 ווי ס'קושט אַפֿערשלאָענע בלום.
 'שלאָף איין, שלאָף איין, פֿערוינק אין חלומות...
 פלעכט איין דין נשמה אין זייערע נעצען
 און וואַרט!
 באלד וועלען זיי קומען... די ליכטיגע אַבענדס
 און שוועפען פֿערחלומ'ט אַרום.

מיין צוקונפט.

לער איז מיין צוקונפט, אזוי ווי אַ מדבר
מיט אָפּגעקערט קברים אַרום און אַרום,
אין איינזאם דאָרט בלאַנדזשע אַיך: מעהר נישט אַ מטה
מיט עטליכע גרעפערס בעלייטען מיך שטום.

און וואו נור איך קעהר זיך, דאָרט געהען די גרעבער.
מיט רוהיגע, לאַנגזאמע, הילכדיגע טריט,
און ווי נור עס ווערט מיר אין האַרץ וואָס געבוירען,
דאָן בלייבען זיי שטעהן נעב' אַ קבר דערמיט.

בעווייזט זיך ווען, רגלין צווישען די וואַלקענס
אין הימעל אַ שטערען און ווינקט מיר געשווינד,
באלד שטעלען די גרעפערס זיך אב נעב' אַ קבר
און לאָזען אַראָפּ אין איהם לאַנגזאם אַ קינד.

דערהער אַיך פון ווייטען אַ מאָל אַ געלעכטער,
אַ צערטליכען קלאנג פון אַ מיידעלשע שטים,
באלד שטעלען די גרעפערס זיך אָפּ נעב' אַ קבר
און לאָזען אַ קינד אַראָפּ לאַנגזאם אין איהם.

לער איז מיין צוקונפט, אַ מדבר מיט קברים,
און אַיך געה וואָס ווייטער אַלץ טיעפער אין איהר
מיט אייביגע שטומע און קאַלטע בעגלייטערס,
וואָס טראַגען אַ מטה אַ שוואַרצע נאך מיר...

עס ווערען געבוירען חלומות און שטארבען,
ווי בלומען אין מיטען דעם בליהען,
וואָס ווערען געריסען אין פריהלינג'ס יום-טובים
אויף קראַנצען
פאַר העלדען, פאַר שענע וואַקבאַקעס,
צו צירען—אין זייערע פרעהלכע מאַנצען.

עס ווערען געבוירען חלומות און שטארבען,
ווי זאָנגען אויף גאַלדענע צייטיגע פעלדער,
וואָס פאַלען אין גלאַנץ פון דער שטאלענער קאַסע,
און נאכדעם געבונדען אין גאלדענע גאַרבען,
צעפיהרט מען זיי פרעהליך מיט ליעדער אין שייער.
פארהאנגען אויך טרוימען, וואס ווערען פערגליווערט
אין שטיינערנע בילדער, אין פארבען אויף ליווענדלעכע,
אין ביכער פערשטייבטע, אין שענע געביידען...
זיי בלייבען, ווי שמילע און שטומע מוצבות
אויף קברים פון אלטע פערגעסענע טרוימונגער,
וואו ס'בליהען שוין אנדערע פארביגע בלומען
און ס'פאלען די שאַטענס פון אנדערע בויער.

נור וועה איז צו די, וועלכע ווערען געבוירען,
ווי שפּעטיגע בלומען אין קויטיגען אַסיען,
וואס שטעהען געבויען אין קעלט און אין טרויער

און ווערען מיט בלאטיגע טראפענס פערגאסען.
 א פוס א פערשמוצטע וועט גלייכגילטיג קומען
 און וועט זיי צעטרעטען, די ליכטיגע טרוימען,
 דערשטיקען זיי רוהיג און שטיל, ווי עס ווערען
 דערשטיקט די נשמות פון יונגינקע פרויען
 אין די אַרעמס פון מאַנען — געקויפטע און אלטע,
 ווי זייערע ריינע פאנטאַזיעס פון יוגענד
 אין קושען פון שמוציגע וועלקענדע ליבען;
 אזוי ווי אַ שענע פערמשפט'ע געטין,
 וואָס מוז צו די גאָך בליהענדע פרוסטען
 טוליען מיט עקעל אַ קיטיגען שאַרפֿען —
 אַס ווערען געבוירען חלומות און שטארבען...

דיא אויגען, וואָס קוקען אויף מיר אזוי לעבליך,
 געפאַסט ווי בריליאַנטען אין שוואַרץ,
 האָב איך דיר געשענקט פון די אוצרות, וואָס ליגען
 בעהאַלטען ביי מיר אין מיין האַרץ.
 דאָרט האָט זיי מיין יונגע פאַנטאַזיע געפונען,
 בעגראַפֿען אין אש און אין שטויב.
 די אויגען, וואָס קוקען אויף מיר אזוי לעבליך,
 דאָס איז פון מיין האַרצען דער רויב.
 די באַקען, וואָס פליהען, ווי צוויי יונגע רויזען,
 נאָך וועלכע איך בענק און איך וואַרט, —
 פון האַרצען גערויבט האָט זיי איך מיין פאַנטאַזיע,
 ווען איך האָב נאָך קושען געגאָרט.
 דאָרט האָט זיי מיין יוגענד פערזייהט אין זיין גערטעל,
 געשפּייזט זיי מיט טוי און געהיט.
 די פליהענדע רויזען — זיי האַפֿען אין האַרצען
 ביי מיר, אין מיין האַרצען געבליהט.
 און יעטווידער קלאנג פון דיין צערטליכער שטימע,
 די שוואַרצע, די זיידענע האַר
 האָט אויסגעוועפֿט טיף אין מיין האַרצען דער בענקען,
 אזוי ווי אַ טרוים אויפֿ'ן וואַהר.
 דער חן, וועלכער רוהט אויף דיין קינדישען פנים,
 דער צויפער, וואָס שוועפט אַרום דיר —
 זיי אלע, אַה זענען גערויבט פון מיין האַרצען,
 זיי אלע געהערען צו מיר.

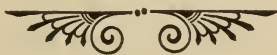

און גרויס איז דער מדבר, אין וועלכען איך וואנדער...
 דאס ווינטעל פערוועהט מיינע טריט.
 אף, ווינטעל, דו ווינטעל, פערוועה נישט די צייכען,
 די צייכען, וואס ווייזען, אז איך האב געלעבט...

און פרייט איז דער מדבר, נאָר ענג איז אין הארצען,
 און אַפּטמאַל פון ענגשאפט שטיל קאפּעט אַ טרער...
 אה זעמדלעך, איהר זעמדלעך, נישט שלינגט איין די!
 טרערען -

די צייכען, וואס ווייזען, אז איך האב געפּענקט,

הויך אַפּען צעשפּרייט זיך אַ פינסטערער הימעל...
 איך פיהל, ווי עס רוקט זיך אלס געהנטער דער טויט.
 פערשיט מיך, דו ווינטעל, אה שלינגט מיך איין, זעמדלעך
 זאל קיינער נישט וויסען דעם סוף פון מיין וועג...

פערבלאָנזעטע.

- מיין האַרץ, מיין האַרץ געהט אַזוי אַליין אַין
מיטען וועלט.
- אָה קום: עס וואַרט אױף דיר מיין איינזאַמער
געצעלט.
- ווער רופט מיר דאָרטען, ווער?.. אַ דאָרן ריהרט
זיך וואו... .
- אָה קום: עס היט מיין שוים פאַר דיר אַ שטילע
רוה.
- דאָס נאָרט געוויס מיר אָב פון הערבסט דער
קאַלטער ווינד...
- אָה, קום: די לעצטע פלומען שענק אײך דיר, מיין
קינד!
- די זון פערגעהט, מיין האַרץ געהט אַזוי מיט איהר
צוזאַמען...
- פאַר נאָכט, אײך בלייב אַליין אַ יתום אָהן אַ מאַמען.

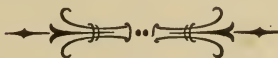

ביי נאכט.

עאטענס צעלעגען זיך שטיל פון די דעמבעס;
 ס'פינקלען די שטערען אין טוי פון די גראזען;
 דרעמלענדיג בלאָנזשעט צווישען די שלאָפֿיגע
 בלומען א נאכטיגער ווינטעל פערלאָזען.

ערגיין וואו האפט זיך אויף פלוצלינג אַ פלעטיל;
 צערטליכע זילפערנע טרעלען צעשווימען
 פאלד וועט זיך, דוכט מיר, אין לופטען צעטראָגען
 עטליכע איינזאמע פעטענדע שטימען.

דורכשלייכען וועל איך מיר שטיל דורכ'ן גארטען,
 גנב'ענדיג אַפרייסען עטליכע בלומען,
 נאָכדעם פערשווינדען, אז קיינער זאל מערקען,
 גלייך ווי מען האט גישט געמערקט דא מיין קומען.

דער ערשטער שניי.

I.

ווייסנקע שנייעלאך וויגן זיך, וויגן זיך,

טאנצענדיג שטופעריש לוסטיג און פריי.

עפעס איז יום-טוב'דיג ניי.

אויף די מויערן

האט זיך א שמייכל צעלעגט

און פערצויגן די גראהע, פערשטיינערטע טרויער'ן

מיט א בעוועגליכען וויסען וואואל.

טייער אין די גאסען בעוועגען זיך

כוואלעס פון מענטשען

אין זילבערנעם גלאנץ.

די יוגענד שפאצירט.

און ס'קושען און פאחלען די קיהלינקע שנייעלעך

אויף ווארמע ראזגע טיידעלשע פנימלעך;

פערשעמטע, מיט שטופעריש קינדישע שמייכלעך,

פאלען און קושען זיי שטיל אין די ליפעלעך.

פלעכטען אויף זייערע זידענע לאקען

פון בלומען א זילבערנעם קראנץ.
פאלען און קושען,
פאלען און קושען,
און ווערען צעגאנגען אין קוש.

עס וויגען זיך, וויגען זיך וויסינקע שנייעלעך,
טאנצען און פאלען און פאלען...

II.

עס שטעהען די הייזער פערשנייטע און בעזע,
פערהילטע אין קאלטע, אין פינסטערע שאטענס,
זיך מוליענדיג איינער צום צווייטען
פון שרעק
פאר די פינסטערע גאסען.
וואס ציהען זיך ווייט, ווי פערלאזענע היילען
און ברעג.
וואו נישט וואו מיט א פאנסטער א רויטען בעלויכטען,
וואס צאנקט
דורך א כמארץ פון שמעטערלינגס ווייסע,

וואס ווייגן דערשראקענע אום זיך אין לופטען,
 אין דונקעלען בלויליכען אפגרונד פון שאטענס
 און פאלען אראפ מיט א שארף א געהיימען
 און ווערען פערשוואונדען געהיים.
 ס'פעט אויסעט די ענגע, די שמוציגע גאסען,
 בעהאלטען אין בלויזן, אין דונקעלען אפגרונד,
 מיט ווייסע, מיט קלארע מיט גלאנציקע דעקעס
 די פינסטערע נאכט.

וואו נישט וואו בלאנדזען אום, ווי פערגעסענע,
 לאנגזאם
 פערטוליקע אונזאמע דורכגעהער שטיל,
 בלאנדזשען אום, בלאנדזשען אום,
 פאר די צאנקענדע פענסטער,
 פערשווינדען אין ווייזען געהיימע צוריק זיך.
 ערגעץ וואו גיט א סקריפע אטיר,
 און א פראכער געלעכטער קלינגט דורך אין דער לופטען.
 עס ווייזט זיך א פרויען געשטאלט, אפערטייטע
 מיט עמיין געארימט.
 נאך איהר קומט אצווייטע.

א דריטע,

א פערטע,

און טרעטען און טרעטען.

עס ס'קריפעט דער שניי מיט א קרעכין אפערשטיקטען,

און טריט שווארצע, ריכטיג ווי וואנדען,

קוקען ארויס פון דער ווייטקייט

מיט פינסטערע פליקען,

ווי לעכער פון מעגשליכע שארפגעס,

און שרעקען...

אין גאסען פערשמוצטע, אין גאסען פערשמוצטע

וועט קומען שפאצירען דער טאג...

פריהלינג.

איך ווייס נישט, אי וואוהין עס ציהט מיך מיין נשמה,
וואוהין עס רופען מיך די פלאסע פריהלינגס נעכט,
בשעת איך טרעט ביי זיי אויף די פערטראכטע לאנקעס,
און זיך ביים ווייטען ברעג
פון הארצאנט מיין וועג.

איך ווייס נישט, נור מיר דוכט: מיר האט זיך ווען געחלומ'ט
א ווילדער גארטען. טיעף אין איהם אנטאלטער שלאס.
א פלאסע פריהלינגס נאכט גערוהט האט אויף די ביימער
און מילד צעוויקעלט שטיל די פלעטלאך, וואס אויף זיי,
און דורך דעם העכסטען דעמב האט שטאלן געקוקט אטורים
אין ווייטען בלויען רום מיט פאנסטער רויטע צוויי.
און פלוצלינג האט פון זיי זיך איינער דארט פערלאשען,
און אויפגעמאכט האט איהם אצערטע פרויען-האנד.
און איך האב צוויי דערוועגן פערטרומטע בלויע אויגען,
אלעגנליך-ווייס געזוכט פון מירמעלשטיין געטאקט,
און ווי אכשוף האט זיך ווייך פון דארט געצויגען
אשטילע מעליאדיע און עפעס מיר געזאגט.

איך ווייס נישט, נור עס ציהט, עס ציהט מיך מיין נשמה,
פערבשופט בין איך אין די פלאסע פריהלינגס נעכט...

זומערדיגע אָוענדס...

זומערדיגע אָוענדס! היימליכע געצעלטען,
 בלויע, און מיט טוליען דונקעלע געבעט.
 וואו איז אייער מלכה? אין דער לופטען פיהל איך
 וועהט איהר ווארעם אטעם, גליצט זיך צארט אין גלעט.
 וואו איז אייער מלכה? איהרע קליידער, זעה איך,
 אויף די גרינע לאנקעס לינגען זיי צושפרייט!
 אַרומ'ס צארטע, דוכט זיך, נעמען מיך ארום עט
 און א פרויען-שטימע סודעט מיר א סוד...
 וואו איז אייער מלכה?...
 ערגעץ מוז זי דרעמלען, אויף א בעט פון סאמעט,
 מיט צושפרייטע אַרומ'ס אין א בלוי געצעלט
 ביי דעם שיין פון א בריליאנט'נעם קליינעם לעמפלע.
 וואס בעלייכט איהר מארמאר אויסגעטאקט געשטאלט.
 לייכט, און וועבט איין שטראלען און די שווארצע לאקען
 וואס צעשלאנגלען זיך ווי שלאנגען אויף איהר ברוסט
 שטיעלט זיך מיט די עאטענס אויף איהר קינדיש פנים,
 וועלכעס עלאפט בעצויגען מיט א טרוים פון לוסט.
 אין דער בלויער שטילקייט חלום'ט זי פון וועמען.
 צערטליך וועמען קויעט זי, שמייכלט מיט פעררום..
 און א ציטער לופט דורך איהרע שווארצע ברעמין
 און די פורפור-ליפלען זוכען שטיל א קוש.
 זומערדיגע אָוענדס, היימליכע געצעלטען,
 וואו א ווארעם ווינטעל טראגט זיך אום געהיים.
 וואו איז אייער מלכה, איהר געצעלט דער בלויער —
 אפער בין איך דער, וואס וועבט זיך אין איהר טרוים?...

הערבסט-שטימונג.

ווי שטיל עס צעלעגן טרויריגע שאַטען,
א ווינטעלע ציטערט צווישען די צווייגען.
פערמאך דיינע אויגען, מיין ליעבסטע, און לא' מיר
א מעשה'לע שפיגען אין הערבסטיגען שווייגען.

דו זיי די פרינצעסין, און איך דער בן-מלך.
א צערטליכער טרוים וועט אונז ביידע פערוועפען
אין ערגעץ א פאלאץ, וואָס טונקט זיך אין וועלדער,
פער'חלוס'טע וועלען מיר איינזאם דאָרט לעבען.

דו הערסט, ווי עס רוישען די בוימער אין דרויסען,
א וואַלקען פערציהט זיך אריבער די שטערען,
א בעזער מכשף וועט פלוצלינג ערשיינען
און וועט אונזער מראמאָרנעם פאלאץ צעשטערען.

דער יונגער בן מלך וועט ערגעץ פערפלאַנזשען
און האַלזען פון אומקעט אַ געלוגען אַ האַרטען;
אין צעלט פון אַ פאַסטונד וועט זיין די בת-מלכה
און, געלענד פערלאָזען, איהר ליבסטען ערוואַרטען.

נור בלייבען אין מדבר וועט ער, — אויף זיין קבר
וועט שטעהן נור א איינזאמער דארן געבויגן.
אין שטיל אין א פינסטערע נאכט דער בת-מלכה
וועט צומאכען רוהיג א פאסטוך די אויגן.

נישט שרעק זיך, מיין ליבעסטע, פארגעס אן דעם ענדע,
פארזינק אין די שאטען דין טיעפען בעדויער.
עס גיט אזוי זעלטען א שטייג לעגענדע,
וואס ס'זאל נישט פארהילט זיין אין אייביגען טרויער.

נאכט-שטימונג.

עס וויינען די טיף-בלויז הימלען מיט לויטערע גאלדענע
ברערען.

די ברערען — זיי פאלען אין אומעט פון דוגקעלע פאלדער
ארץ.

און איבער די דוגקעלע שטרעקעס וועבט איינזאם א טרויריגע
שכינה

און קלייבט זיי און קלייבט זיי, די גאלדענע ברערען, צו
איהר אין איהר שוים.

דעריבער פערנאָהמסטו אַרױש, ווי פון צארטע, פון זיידענע
פליגלען;

דעריבער הערסטו, ווי עס פלאַנזשעט פערטראכט עמיץ ווער
אויפ'ן פאלד.

און גלייך ווי עס וועבט זיך א גאלדענער שנירעלע דורך
אין דער לופטען.

פאלד גלייזט זיך א זיידענעס ווינטעל אריבער דעם שלאָפֿגען
גראָז.

לעגענדע.

דער עראקענע, שטילע, פערטוליעט אין שאטענס,
פערטיפטע אין זיך אין דער אייגענער שווארצקייט,
זעציהען זיך רייהען פון פינסטערע הייזער
און בילדען א גאס נאך א גאס.
און טיף אין די גאסען אויף פייכט קאלטע שטיינער,
מיט בארוויסע פיס, אין זעריסענע קליידער,
געהט אום'עט א הויכער, א בלאסער, א דארער,
מיט אפגע בלינדע פערצויגענע אויגען
און זוכט עפעס שטיל מיט זעצויגענע פינגער,
און זוכט אהן אג' אויפהער און זוכט...

און ווייט ביי דעם ברעג פון די הונדערטער גאסען
שטעהט איינזאם א קליינע, פערלאזענע חורבה.
די טיר מיט די פאנסטער פערשלאגען מיט ברעטער,
פון וועלכע עס קוקט דורך די שפאלטען ארויס
זו די גאסען א געהוימנים אשטומיג:
ביי טאג מיט א פינסטערען בליק פון אטויטען
ביי נאכט מיט א בעזען, א רויטליכען אבטיין,
אזוי ווי דער שיין פון א ערבה א ווייטע,
וואס ציטערט ביי'ם ברעג האריוואנט.

און ווען אויפ'ן טורים, וואס טונקט זיך אין הימל,
 שלאגט צוועלף, און דער עיין פון די שטערען ווערט העלער —
 געהט צו דאן דער הויכער, דער בלינדער צום חורבה,
 מיט ליפען געפרעגטע פון צער,
 און קלאפט אין די קליינע, פערשלאגענע פענסטער,
 און רופט דארטען גמין, און פֿעט דארטען וועמען,
 און זוכט אין זיין אויגענעם עכא אנגענטפער.
 נור ס'ענטפערט איהם קיינער פון דארטען...
 א שטומע, ווי פריהער, בלייבט רוהען די חורבה,
 פערשלאגען, פערוויקעלט אין נאכטיגע שאטענס,
 בעהאלטענדיג טיף די געהיימנים, וואס קוקט
 דורך די פינסטערע שפאלטען ארויס...

און ווי עס ווערט ליכטיג, דאן ווערט פון דעם הויכען
 א קליינעם, אשטאכעס, א געהעדיגס מענשעל,
 וואס וואנדערט ארום מיט א פֿעקעלע סחורה
 און האנדעלט און קויפט און פֿערקויפט.
 נור ווי עס ווערט פינסטער און פוסט אין די גאסען,
 דאן וואקסט ער אים ווידער א הויכער, א בלאטער,
 מיט אפענע בלינדע, פערצויגענע אויגען,
 און זוכט אפעס שטיל מיט צעצויגענע פינגער,
 און זוכט אהן אג' אויפהער און זוכט...

גם איז אונזער ליפּע, מיין ליעבסטע,
געקומען ביי נאכט מיר צו חלום,
געקליידעט אין שווארצען, א שטאַלצע,
און בלאס איז געוועזן איהר פנים.

א קראנץ פון פערוואנעטע בליטער
בעדעקט האט איהר קלאר-ווייסען שטערען,
און ס'האבען בעצירט איהרע ברעמען
צוויי ריינע קריסטאלענע טרערען.

מיט ליפּען, פון וועהטאג געדריקטע,
האט זי איבער מיר זיך געבויגען,
און איבער איהר קאפ איז דער טרויער,
ווי א קראהע א שווארצע געבליגען.

אידליע.

איך וויל, אז מיין ליעבֿע זאל ווערען געטלאָסען
 אין ערגיץ אַנ' ענגען, א יודישען געסעל,
 וואו ס'שטעהען די הייזלעך געדריקט, ווי אַ סטאָדע
 פון שעפּסען, ווען ס'שרעקען זיי וועלשיטע צייהנער.
 אַנ' עדות זאל זיין די לבנה, און קיינער,
 חוץ איהר, זאל נישט קענען פערנעהמען די קושען,
 וואָס וועלען זיך טראָגען וואָס העכער און העכער
 צום ליכטיגען הימל, צום פלויכען אַפּגרונד,
 וואוהין עס וועט קוקען מיט בליקען פערפֿענקטע
 די, וועלכע כ'ועל שענקען מיין ליעבֿע.

און ווען איך וועל געהן מיט מיין ליעפּסטע שפּאצירען,
 זאל אונז נישט פֿעלייטען דער נאכטיגאלס טרעלען.
 נור שטיל זאל זיך טראָגען פון ערגיץ אַ ווייטען,
 א דונקל פֿעלזיכטיגעם נידריגען פֿענסטער
 אַ שטילער פֿערטויערטער יודישער ניגון,
 וואָס זאל אין אַ חלום אַ ווייטען פֿערוויגען,
 אַ חלום פון זיסע און צערטליכע שמאָרצען
 און טיעפֿע, נאָך נישט קיין פֿעוואוסטע פֿערלאנגען.

וואָס שוועפֿען ווי עכא'ס פון איינזאַמע קלאַנגן.
פון וועלכע עס וועבט זיך מיין ליעבֿע...

און זיין זאָל מיין ליעבסטע אַ בלאַסיג, פֿערקלערטע,
מיט אויגן פֿערחלוס'טע, אַפֿענע, צארטע,
און בלויע, אזוי ווי אין פֿרידלינג דער הימעל,
וואָס קוקט דורך אַ דורכזיכטיג שלייער פון טוליען;
מיט שוואַרצע צעוואַרפענע זיידענע לאַקען,
וואָס זאָלן פֿעזימען איהר פנים דעם בלאַסיגן,
וואָס רעדט נישט פון טויט אין פון בלומען, וואָס וועלקען,
נור עפעס פון שטילע בעהאַלטענע קרעפטען,
וואָס רייסען בעהאַלטענער-הייד זיך צום לעבֿען,
אין פֿער'ל פון ריינע קריסטאַלענע טרערען,
וואָס פֿאלען און פֿאלען פון ליעבֿע.

און זיין, וויל איך, זאָל זי אַ טאַכטער פון יענע
געבויגענע, פינסטערע אַרימע הייזלעך,
וואו ס'לעבט און עס ליידעט די זאָל פון מיין אומזאָר,
וואו ס'רעדען פון שמערצען נור פליקען נור שטומע.
און האַפֿען זאָל זי אויך אינאַלטינקע מאַמען
מיט אויגען, וואָס וויינען און קושען צוזאַמען.

מיט בייניגע העגד, וועלכע האלטען אין גלעטען,
מיט טרוקענע ליפען, וואס שעפען נור ברכות.
און ליעב זאל זי האפען איהר ארימקע מאמען,
די, וועלכע וועט בענשען מיין ליעבע.

אין שטיל אין א קליינינקען קאמער אין ערגעץ
א קליינעם, געפויגענעם פינסטערען הייזעל
זאל אונז דערנאך בענשען א גרייזגראהער זיידע,
וואס וועט אונז דעם חלום פון פאלק איבערגעבען,
צו טראגען איהם ווייטער מיט גלויבען אין לעבען,
און מוטיג געארעמט זאל איהן מיט מיין ליעבסטער,
אוועקגען צום ליידענדען פאלק און איהם שענקען
די אייביגע הייליגע ליעבע...

אמר אביי.

אין דרויסען איז פריהלינג, אין דרויסען איז ווארים...
 עס ציהען זיך שטראהלען, ווי גאלדענע פערדס,
 ווי גליקליכע רגע'ס אין אייביגען אומעט,
 און נעהמען, ווי ארעמס פערליעכטע ארומ'עט,
 און גלעטען די באקען, און קושען די אויגען,
 און ווערען אין ליכטיגע נעצען צעצויגען...

אין דרויסען איז פריהלינג, עס שמייכעלט די זון
 דורך די בלאטיגע שייפלעך פון אלטען בית-מדרש;
 א פאליע פון גאלד האט פערשעמט דעם נר-תמיד,
 ער קוקט יעצט ארויס פון די שטראהלען, די יונגע
 אין פעס מיט זיין אייביגען רויכטיגען פלעמקל,
 אזוי ווי אנ'אלטער, א שוואכער קנאי
 אויף פרעהליכע, יונגע, צעלאזענע קינדער.
 אפילו דער יאהרצייט, וואס ברענט אויפ'ן עמוד,
 האט ערגיין בעהאלטען זיין שיין גאך א טייטשען,
 אזוי ווי צווישען א מחנה צדיקים,
 א שטילער, פערשעמטער, פערטריבענער זינדער.
 ווי גוט עס איז איצט אויפ'ן לאנקע, ווי ווארים!...

דאָס וואָסער אין טייכעל—ווי קלאָר און ווי זויבער!...
 אַרום אויף די פֿעלדער צעשפּרייט זיך אַ צויבער.
 און דאָ אין בית-מדרש איז אלץ נאָך פֿערטרויערט,
 אַנ'אייביגער צער פֿון די ווינקעלעך לויכערט
 און קוקט מיט פֿערדראָס אויף די שטראַהלען די גלייך,
 אי אַמר אַביו! אי אַמר אַביו!...

גור קומען די נאכט וועט מיט זילבערנע שטראַהלען,
 מיט וואַרימקייט ווינטלעך, מיט גוטע חלומות.
 און איך וועל פֿערמאכען די אלטע גמרא,
 פֿערלאָזען דעם גרויסען, פֿערקלערטען בית-מדרש
 און געהן אויפ'ן לאַנקע, וואו גרעזעלעך וואַקסען...
 דאָרט וועלען שוין וואַרטען אויף מיר פֿיער פֿעקאנטע;
 מיין טייערע ליעבע, מיין שטענע הדסה, —
 אַווערפֿע אַ שטילע, אַ טייכעל אַ קלאָרעס, —
 און אויפֿען אַ גוטע לבנה אַ בלאַסע.

דערווייל איז נאָך טאָג, די גמרא איז אָפֿען...
 האָב כח אויף וואַרטען, האָב קרעפטען אויף האָפֿען,
 און לערען, ביז קומען די שעה וועט די פֿרייע...
 אי אַמר אַביו! אי אַמר אַביו!...

פון יודישען נעסיל.

I.

דאס ענגע געסעל האט פֿערהילט א זיידען שטעטל,
א ווארע ווינטעל האט די היילעך פֿערוויגט.
ווי קליינע קינדערלעך, דערשראקענע, צוזאמען,
א דעכעל ביי א דעכעל, עטעהען זיי געדריקט.

א מילדער געלבער שיין צעגיסט זיך פון די פֿענסטער
און וועבט זיך היימליך איין אין פֿארהאנג פון דער נאכט.
פון אלטען קלויסטער קומען איינזאם-ווייטע קלאנגען,
וואס שוועפען אויף דאס ענגע געסעלע פֿערטראכט.

ווי שטיל עס איז ארום... עס ציטערען די שטערען.
די שכינה אטעמט אָפּ אין טיעפען פלוצען רוים.
א שמייכעל שוועבט אויף איהר פֿערטרויערט פלאסען
פנים...

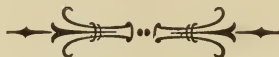
אין אויף דער געסעל רוהט א בענקענדיגער טרוים.

II.

א שטילעך קלאפ אין טיר, א צערטליכער געלעכטער.
 א שעמעוודיגער קויש, א לייכטער דריק אין האנד.
 א פֿענסטעריל א קליינס, א בוימעלע א יונגעס.
 א ווייכע באַנק פֿון גראַז, וואָס טוליעט זיך צום וואַנד...

א דונקעל-בלוי געוועלב מיט גינגאָלדענע שטערען.
 אין שטילקייט פֿון דער נאכט דער זשומען פֿון א גריל.
 א ווייטער רויש, וואָס קומט צו שווימען פֿון דעם טייכעל.
 א ווינטעלעך א שטילס, וואָס גליצט זיך אויפֿן גראַז...

דער ברעג פֿון האַריוואַנט, וואָס הויבט שוין אָן צו בלייכען.
 א ווייסער טול, וואָס הילט דאָס ענגע געסעל איין.
 א לעצטער לאַנגער קויש. א שטילער קלאפ אין לאַדען.
 און נאָכדעם ווייטע טריט, וואָס קלינגען אָפּ געהיים...

מיין פאלק, עס געהערט מיין נשמה דיין טרויער.
 אזוי ווי די עכינה אין שווארצען פערהילט,
 וועט זי איינציג זיצען מיט בענקשאפט ערפילט
 ביי דיר אויף דיין אלטען צעוואָרפענעם מויער...

און דאָרט אויף די חורבות, פון בלאַסליכע שטראהלען
 וועט זי איינזאם שפינען מיין צערטליכעם ליעד,
 וואָס וועט דיך דערגרייכען פערחלומ'ט און מיעד,
 און שטיל אין דיין זעלע, ווי פּערעל צעפאלען...

מיין ליעד וועט אַנ'איינזאַמע תפילה דיר ווערען.
 אַ בעכער פאַר דינע פערלאָזענע טרערען;
 מיט איהם וועסטו וועפען דיין טרויריגען ניגון,
 מיט איהם וועלען מאמעס די קינדער פּערוויגען!...

אינהאלט

זייט

5	א. אין א לבנה נאכט
6	ב. רוהיג רוהיג...
7-8	ג. ליטא
9	ד. פֿארנאכט
10	ה. אין א לבנה נאכט
11	ו. דאָס איז שוין לאַנג מיין קינד געווען
12-13	ז. אין דער פֿרעמד
14-15	ח. עס וועט אונז פֿערווינגען דער רוש
16	ט. ביי נאכט
17-18	י. מיין שוועסטער
19	יא. שלאָף איין מיין ליעבסטע און וואָרט
20	יב. מיין צוקונפֿט
21-22	יג. עס ווערען געבוירען חלומות און שטארבען
23	יד. * *
24	טו. און גרויס איז דער מדבר
25	טז. פֿערבלאָנזשעטע
26	יז. ביי נאכט
27-30	יח. דער ערשטער ש"י
31	יט. פריהלינג
32	כ. זומערדיגע אָוועגס
33-34	כא. הערבסט-שטימונג
35	כב. נאכט שטימונג

213, 8

7 2 -

36-37	כג. לעגענדע
38	כד. * * *
39-41	כה. אידליע
42-43	כו. אמר אביי
44	כז. פֿון יודישען געסעל I
45	כח. " " II
46	כט. מיין פֿאלק...

